

**KRAJOWA RADA
BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO**

„BEZPIECZNE WAKACJE 2003”

Podsumowanie

Warszawa, październik 2003

PODSUMOWANIE AKCJI „BEZPIECZNE WAKACJE 2003”

Krajowa Rada Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego zorganizowała ogólnopolską i powszechną akcję „Bezpieczne Wakacje 2003”. Jej formuła była otwarta i umożliwiała dobrowolne włączenie wszelkich innych inicjatyw podejmowanych przez instytucje zainteresowane bezpieczeństwem ruchu drogowego. Powstała przy współpracy instytucji rządowych wchodzących w skład Krajowej Rady BRD, jak też niezależnych organizacji społecznych zajmujących się problematyką bezpieczeństwa na drogach.

Akcja obejmowała następujące moduły działań:

- **Wakacyjny przegląd oznakowania dróg**, w ramach którego kontrolowane były przed sezonem wakacyjnym ważniejsze drogowe szlaki tranzytowe i turystyczne. Działania te realizowane były przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad wraz z Policją. Niezależnie od tego Ministerstwo Infrastruktury zwróciło się z apelem o podjęcie podobnych działań przez zarządy dróg samorządowych.
- **Bezpieczny pojazd** – bezpłatne wakacyjne przeglądy stanu technicznego pojazdów prowadzone w dniach 26 czerwca, 24 lipca i 21 sierpnia br. przez 750 Stacji Kontroli Pojazdów objętych patronatem Instytutu Transportu Samochodowego.
- **Opanowany kierowca** – bezpłatne poradnictwo psychologiczne prowadzone w dniach 27 czerwca, 4 lipca i 29 sierpnia br. przez 37 pracowni psychologicznych należących do Stowarzyszenia Psychologów Transportu.
- **Bezpieczny autokar** – akcja Głównego Inspektoratu Transportu Drogowego i Polskiej Organizacji Turystycznej skierowana do zorganizowanych grup turystycznych oraz firm przewozowych i turystycznych zawierająca szereg działań popularyzujących wymagania dotyczące bezpiecznego transportu.

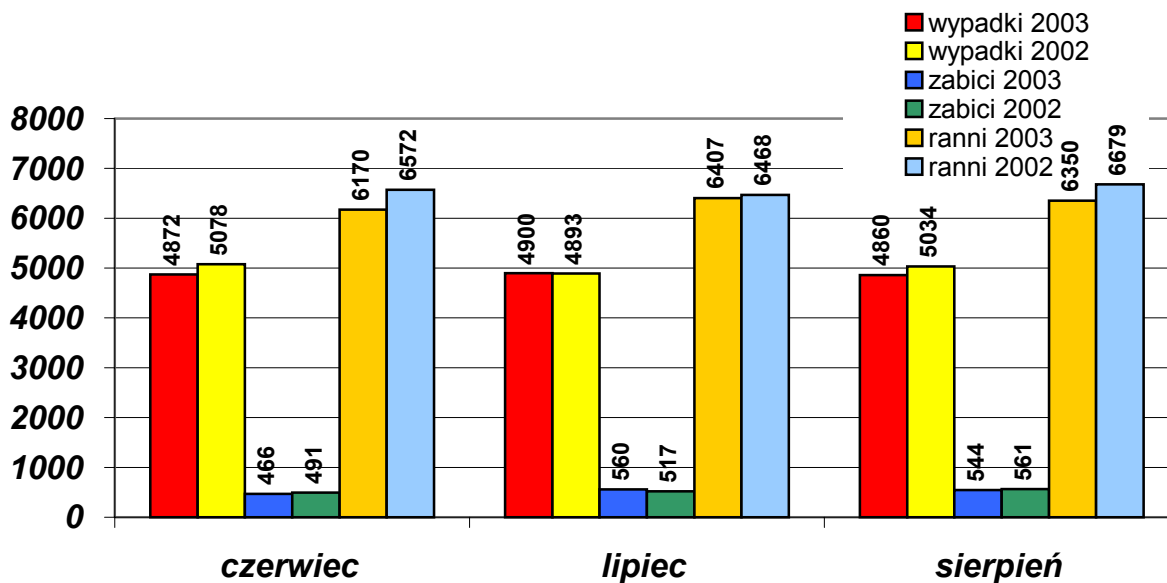
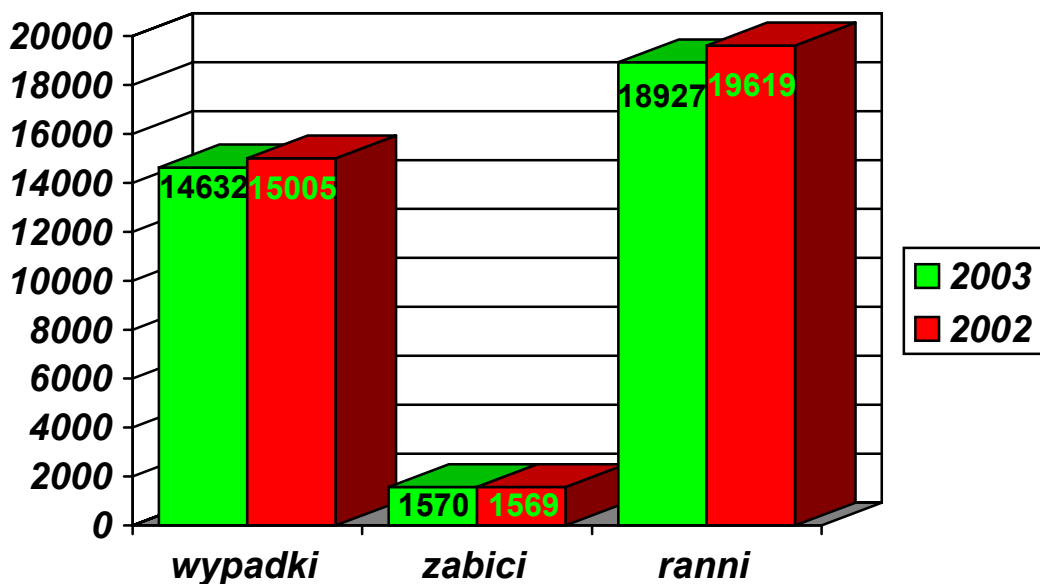
Kierowcy uczestniczący w działaniach pod nazwą „bezpieczny pojazd”, „opanowany kierowca” mogli oznakować swój pojazd odpowiednimi nalepkami.

Autobusy opatrzone nalepką „bezpieczny pojazd” były wyłączone z kontroli, którą przeprowadzały organy kontroli ruchu drogowego na żądanie rodziców przed wyjazdem zorganizowanej grupy dzieci na wakacje.

Pojazdy opatrzone wszystkimi trzema nalepkami („bezpieczny pojazd”, „opanowany kierowca” i „super kierowca”) były zwolnione ze szczegółowej kontroli, w szczególności w zakresie stanu technicznego.

Wypadki drogowe w Polsce w miesiącach czerwiec – sierpień 2002 i 2003r.

	WYPADKI			ZABICI			RANNI		
	2003	2002	2003/2002	2003	2002	2003/2002	2003	2002	2003/2002
czerwiec	4.872	5.078	95,9	466	491	94,9	6.170	6.572	93,9
lipiec	4.900	4.893	100,1	560	517	108,3	6.407	6.468	99,1
sierpień	4.860	5.034	96,5	544	561	97,0	6.350	6.679	95,1
ogółem	14.632	15.005	97,5	1.570	1.569	100,0	18.927	19.619	96,5

WAKACYJNY PRZEGLĄD OZNAKOWANIA

Jednym z istotnych czynników mających wpływ na bezpieczeństwo ruchu drogowego i komfort jazdy jest stan naszej infrastruktury drogowej, w tym prawidłowość oznakowania pionowego i poziomego naszych dróg.

Mając na uwadze, iż już pod koniec czerwca rozpocznie się wzmożony ruch wywołany wakacyjnymi wyjazdami Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad we współpracy z policją i zarządami dróg samorządowych podjęła dodatkowy, niezależny od rutynowych działań, przedwakacyjny przegląd oznakowania pionowego i poziomego ważniejszych drogowych szlaków tranzytowych i turystycznych. Napłynęło ponad 80 sprawozdań z prac wykonanych w ramach naszej akcji, z których wynika, że priorytetami działań objęto:

- prawidłowość organizacji ruchu, ze szczególnym uwzględnieniem ruchu pieszego,
- zminimalizowanie utrudnień i niebezpieczeństw związanych ze zmianą organizacji ruchu na czas letnich robót drogowych,
- czytelność oznakowania pionowego i poziomego,
- widoczność na skrzyżowaniach,
- oświetlenie przejść dla pieszych poza obszarem zabudowanym,
- sprawność techniczną wszelkich barier i "wygrodzień",
- uzupełnienia informacji kierunkowej i drogowskazowej.

Ponadto przyspieszono budowę wielu „azyli” dla pieszych, odnowiono przejścia dla pieszych, zainstalowano wiele podświetlanych znaków D-6 (przejście dla pieszych) na wysięgniku, wydzielono miejsca dla zatrzymujących się autobusów, uruchomiono kilka sygnalizacji wzbudnych dla pieszych.

BEZPIECZNY POJAZD

W Polsce z powodu niewłaściwego stanu technicznego dochodzi, zgodnie ze statystykami w zależności od źródła, od 1% do 5% wypadków. Statystyki te są takie same dla krajów Unii Europejskiej. Zgodnie z danymi Biura Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji struktura wypadków z przyczyn technicznych w 2002 r. była następująca:

- usterki układu hamulcowego	- 36%
- usterki układu kierowniczego	- 21%
- usterki w układzie zawieszenia	- 16%
- braki w ogumieniu	- 16%
- inne usterki	- 11%

Utrzymanie właściwego stanu technicznego pojazdów jest obowiązkiem każdego posiadacza pojazdu i dlatego można wnioskować, iż prawidłowo prowadzone badania techniczne oraz dbałość posiadaczy o pojazdy pozwoliłyby na bezinwestycyjne obniżenie liczby wypadków o kilka procent.

W związku z powyższym Instytut Transportu Samochodowego współpracujący z Krajową Radą Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego wraz ze stacjami kontroli pojazdów objętymi patronatem Instytutu zorganizowały bezpłatne przeglądy stanu technicznego pojazdów w dniach 26 czerwca, 24 lipca i 21 sierpnia. Podczas tych przeglądów uprawnieni diagnosty przeprowadzali nieodpłatnie badania tych zespołów pojazdu, które mają podstawowe znaczenie dla bezpieczeństwa (układ hamulcowy, układ kierowniczy, zawieszenie, ogumienie itp.). Według danych ITS ponad 730 stacji kontroli pojazdów przyjęło w ramach akcji ok. 12 tys. pojazdów.

Właściciel przebadanego pojazdu otrzymywał od stacji zaświadczenie o przeprowadzonym przeglądzie wraz z nalepką do oznaczenia pojazdu. W przypadku autobusów turystycznych oznakowanych tą nalepką, kontrola stanu technicznego przed wyjazdem w trasę przeprowadzana przez Policję lub Inspekcję Transportu Drogowego była już niepotrzebna.

OPANOWANY KIEROWCA

Analizy powstawania i przebiegu wypadków wskazują na brak wystarczających umiejętności do sprostania trudnej sytuacji drogowej oraz niewystarczający do realizowania bezpiecznych zachowań za kierownicą stan sprawności fizycznych bądź psychicznych. Jak wskazują wyniki licznych badań, konieczne (choć niewystarczające) dla bezpiecznego funkcjonowania w roli kierowcy jest posiadanie odpowiednich:

- sprawności intelektualnych – umożliwiających trafną ocenę sytuacji drogowej i podjęcie właściwych decyzji,
- sprawności motorycznych – pozwalających na sprawne wykonywanie podjętych decyzji,
- cech osobowości – decydujących (między innymi) o odpowiedzialności w działaniu, umiejętności krytycznej samooceny, stopniu emocjonalnej samokontroli, skłonności do podejmowania ryzyka, czy umiejętności przewidywania i wartościowania skutków podejmowanych działań nie tylko dla siebie ale i dla otoczenia.

Stowarzyszenie Psychologów Transportu współpracujące z Krajową Radą Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego zorganizowało bezpłatne badania psychologiczne predyspozycji psychicznych do kierowania pojazdami.

Badania miały za cel przekazanie kierowcom umiejętności rozpoznawania ewentualnych zagrożeń, jakie sami (ze względu na swoje indywidualne kondycje intelektualno – emocjonalno – motoryczne) mogą powodować w ruchu drogowym.

Stowarzyszenie Psychologów Transportu w Polsce przeprowadziło w dniach 27 czerwca, 4 lipca i 29 sierpnia, bezpłatne badania psychologiczne kierowców.

Badania przeprowadzano:

- 1 dnia - w 37 uprawnionych do badania i licencjonowanych pracowniach psychologicznych,
- 2 dnia - w 40 takich pracowniach,
- 3 dnia - w 47.

Przebadano ogółem 724 kierowców, w tym 579 mężczyzn i 145 kobiet.

- 1 dnia - 156 osób, w tym 41 zawodowych
- 2 dnia - 239, w tym 29 zawodowych,
- 3 dnia - 329 w tym 57 zawodowych.

Płynie stąd wniosek, że akcja przeznaczona przede wszystkim dla kierowców autokarów nie zainteresowała ich, a przyciągnęła kierowców z grupy tzw. amatorów.

Wiek i płeć badanych:

	<i>Mężczyźni</i>	<i>Kobiety</i>
<i>Do 21 lat</i>	184	41
<i>22 – 25 lat</i>	138	43
<i>26 – 35 lat</i>	97	13
<i>36 – 45 lat</i>	46	8
<i>46 – 55 lat</i>	89	11
<i>pow. 55 lat</i>	25	29

W 73 przypadkach w badaniu uczestniczyły jednocześnie osoby z tej samej rodziny (najczęściej ojcowie z dziećmi).

Deklarowane motywy poddania się badaniu (dane orientacyjne, jako że nie we wszystkich pracowniach o nie pytano) koncentrowały się wokół trzech kwestii:

- oceny, czy mogę / bądź czy moje dziecko / mąż / żona może prowadzić samochód? (W kategoriach psychologicznych pytanie dotyczy stwierdzenia istnienia lub braku przeciwwskazań psychologicznych do prowadzenia pojazdów.),
- oceny, czy (uświadomiona lub podejrzewana) wyraźnie określona niesprawność, może mieć wpływ na bezpieczne prowadzenie samochodu, a jeżeli tak, to jaki w przypadku badanego oraz
- określenia przyczyn powodowania, bądź uczestniczenia w kolizjach drogowych.

Celem w ramach akcji była profilaktyka, psychologiczna edukacja kierowców, a nie eliminowanie ich z ruchu drogowego, stąd każdy kierowca, który zgłosił się na badania, uzyskał informacje o tym, jak jego struktura psychologiczna wpływa na zachowania w ruchu drogowym.

Po wykonaniu badania kierowca otrzymywał zaświadczenie o udziale w akcji wraz z nalepką „opanowany kierowca”, do umieszczenia na pojeździe. Dla podróżujących tak oznakowanym pojazdem jest to gwarancja, iż są w dobrych rękach.

BEZPIECZNY AUTOKAR

Stan techniczny wielu pojazdów, w tym również autokarów, jest nienajlepszy. Konsekwencją łamania elementarnych zasad bezpieczeństwa były z pewnością tragiczne wypadki z udziałem polskich autokarów, do jakich doszło latem 2002 r.

W związku z powyższym Główny Inspektorat Transportu Drogowego wraz z Polską Organizacją Turystyczną zorganizowały działania pod nazwą „Bezpieczny Autokar”. Opracowano specjalny informator dla pedagogów i turystów. Informuje on każdego podróżnego o tym, jak powinien wyglądać bezpieczny autokar. Akcja miała przynieść wzrost świadomości w firmach przewozowych oraz wśród wszystkich osób podróżujących autokarami - zarówno wśród kierowców, pasażerów, pilotów wycieczek - że każda z nich ma wpływ na bezpieczne podróżowanie. Akcja miała charakter informacyjno - edukacyjny i skierowana jest głównie do kierowców, turystów i biur podróży. Przygotowano specjalne ulotki i plakaty uświadamiające kierowców, że w dużej mierze ich kondycja jest odpowiedzialna za szczęśliwe dotarcie podróżnych do celu. ITD apelowała o wybieranie sprawdzonych przewoźników i biur podróży dbających o flotę pojazdów.

Akcji towarzyszyły również działania wspomagające takie jak przedstawienie kuratorom i dyrektorom szkół zagrożeń związanych z organizacją wyjazdów dzieci i młodzieży, prezentacje dla biur podróży na temat konieczności podnoszenia świadczonych usług i bezpieczeństwa podróży.

ITD rozpoczęła akcję „Bezpieczny Autokar” w dniu 1 czerwca br., przeprowadzając wiele natężonych kontroli autobusów, kontynuowanych po wakacjach w okresie długich weekendów oraz wyjazdów dzieci na „zielone szkoły”. Już od pierwszego dnia kontroli przeprowadzanych przez Inspekcję Transportu Drogowego zatrzymano wiele dowodów rejestracyjnych autokarów. Działania ITD przynoszą wymierne efekty - widać poprawę w przestrzeganiu ustawy o czasie pracy kierowców, jak i poprawę stanu technicznego pojazdów. Zauważalne jest wręcz na drogach zwiększenie ilości nowego taboru.

Od początku czerwca do połowy września br. inspektorzy ITD skontrolowali prawie 2,7 tys autokarów. W czasie wakacji nie doszło do żadnych wypadków polskich autokarów, zarówno w kraju jak i za granicą. Inspekcja nałożyła na przewoźników kary w wysokości ok. 1,5 mln złotych, wydając przy tym ok. 500 decyzji administracyjnych o ukaraniu, czyli można powiedzieć, że co piąta kontrola kończyła się wydaniem takiej właśnie decyzji.

Zdecydowanie największe naruszenia, jakie odnotowali inspektorzy dotyczą nieprzestrzegania ustawy o czasie pracy kierowców, co powoduje, że ich odpoczynek jest zbyt krótki.

Zestawienie wyników kontroli przeprowadzonych przez Wojewódzkie Inspektoraty Transportu Drogowego w ramach akcji „Bezpieczny Autokar”.

Liczba skontrolowanych pojazdów	2680
w tym:	
przewoźnicy krajowi	2180
przewoźnicy zagraniczni	500
liczba wydanych decyzji	534
liczba wydanych mandatów	54
ogólna kwota nałożonych kar pieniężnych	1534100,00 zł

INFORMACJA DLA ZMOTORYZOWANYCH TURYSTÓW

Aby przybliżyć obcokrajowcom obowiązujące w Polsce przepisy ruchu drogowego oraz zwyczaje panujące na naszych drogach Fundacja Zapobiegania Wypadkom Drogowym współpracująca z Krajową Radą Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego opracowała broszurę „Witamy w Polsce” zawierającą następujące informacje przeznaczone dla osób podróżujących polskimi drogami:

- krótka informacja o Polsce (m.in.: terytorium, waluta, płatności kartami, handel, usługi, święta, przepisy celne),
- odległości pomiędzy dużymi miastami i przejściami granicznymi,
- ważniejsze polskie przepisy ruchu drogowego mogące różnić się od przepisów międzynarodowych,
- osoby uprawnione do zatrzymywania pojazdów i sposób przeprowadzania kontroli,
- wykaz ważniejszych wykroczeń i wysokość mandatów,
- wykaz dni, w których mogą wystąpić utrudnienia w ruchu drogowym,
- niektóre charakterystyczne znaki drogowe mające charakter opisowy (zawierające napisy w języku polskim),
- informacja o czarnych punktach,,
- mapa z głównymi drogami krajowymi,
- ważniejsze telefony i adresy.

Broszura jest opracowana w czterech językach:

- polskim,
- angielskim,
- niemieckim,
- rosyjskim.

Broszura jest wydawnictwem bezpłatnym i przekazywana jest kierowcom przez polskie służby graniczne na przejściach w województwach: dolnośląskim, małopolskim i lubelskim.

Część z tych broszur została przekazana do wykorzystania Inspekcji Transportu Drogowego, KG Policji oraz uczestnikom konferencji związanych z brd.

Pierwszy łączny nakład broszury wynosi 80 tysięcy egzemplarzy. Po aktualizacji planuje się powtórzenie tego nakładu przed sezonem wakacyjnym 2004 r.

